

Swedish Geotechnical Society

Svenska Geotekniska Föreningen

SGF Nyhetsbrev 2:2019

Juni 2019

SGF Nyhetsbrev 2:2019

Innehåll

- Ordet är fritt
- Aktuellt från SGF
- Nytt från Branschen
- Universitet och högskola
- Internationellt
- Publikationer
- Kommande aktiviteter

Ordet är fritt

Om två veckor önskar jag att min arbetsgivare ger mig en broschyr på temat "om att vara ledig". För jag vill inte tro att jag är den enda som har en extra kalender för semesterveckorna så att allt hinns med, alla besök blir genomförda och resor planeras i tidseffektiv ordning och med det färdigställt så att klimatpåverkan blir minimal. Det är inte utan att det tidvis känns som att det hade varit lättare att bara fortsätta jobba och köra på. Men eftersom våra arbetsgivare inte vill att vi bara ska köra på utan vila upp oss inför höstens äventyr så hade det varit bra med lite stöd i omställning från fullt ös till total återhämtning. Apropå det där öset, hur går det med det? Känner du att du får saker och ting gjorda på det sätt du önskar och inom den tidsram du tycker är lämplig? Eller knackar andra grejer på dörren och stjälar din tid och uppmärksamhet? Jag fick en aha-upplevelse igår under en visit på sociala medier. En klok person berättade om de tre sämsta sätten att börja sin dag på. Ett, kolla flödet i sociala medier. Två, gå igenom inkomna e-postmeddelanden. Tre, snubbla in i dagen. Den förstnämnda avser att inleda dagen med att höja prestationskravet på sig själv och kanske till och med få en släng av känslan "det jag kommer att åstadkomma under dagen är inte alls lika förträffligt som de insatser andra personers inlägg berättar om". Den andra ger dig uppgifterna för dagen, andras önskemål och krav på vad du ska ägna dig åt, inte vad du själv tänker vore bäst att du gjorde just idag. Den sistnämnda

är helt enkelt att släntra in i dagen utan någon plan, det blir som det blir. Jag tänker spontant att likväl som dessa visdomsord fungerar en vanlig arbetsdag så platsar de också väldigt bra i den där broschyren jag önskar att min arbetsgivare ger mig om två veckor. Låt inte sociala medier ta kommandot över vad du ska tycka om dig själv och dina prestationer. Bestäm på förhand vad du vill ha ut av din kontakt med medierna eller lägg dem åt sidan. Låt inboxen stanna på jobbet när du lämnar arbetsplatsen inför ledigheten. Vill du absolut ha en inbox? Starta en ny och behåll e-postadressen för eget bruk. Mailbomba den full med goda förslag på vad du kan göra en semesterdag för att den ska bli så som du vill ha den. Dessa meddelanden kan du kolla av hur ofta du vill. Snubbla in i dagen kan du göra om du vill men inte i bemärkelsen av att det får bli som det blir. Bestäm dig för en känsla som målet för dagen. Vad är viktigt för dig idag? Det är mot bakgrund av denna trefaldiga strategi som SGF snart tar sommarlov. Vi hör inte av oss på sociala medier, vi skickar inga e-postmeddelanden och vi kommer inte att snubbla in i några göromål inom föreningens verksamhet. Vi tar ledigt. Vi avslutar inte heller denna hälsning med att säga vad som är på gång eller vad vi ser fram emot i höst, mycket ser vi fram emot men det visar sig så småningom. Däremot önskar vi alla våra medlemmar en fantastiskt glad midsommar och en riktigt avkopplande sommarledighet!

Victoria Svahn, Ordförande SGF

Aktuellt från SGF

Sektion Grundvatten

Sedan sist har sektionsstyrelsen utökats med två nya ledamöter; Marius Tremblay (Tyréns) och Linn Ödlund Eriksson (Sweco). Sektionsstyrelsen har också utsett Sven Celander till vice ordförande. Innan sommarledigheten hålls ett temamöte där styrelsen sätter samman en aktivitetslista utifrån vilken fortsatt prioritering kan ske. Listan kommer att kopplas till SGFs fyra mål i verksamhetsplanen och tanken är att den ska utgöra stommen i sektionens kommande 3-årsplan. Har du idéer eller aktivitetsförslag, kontakta någon i sektionsstyrelsen så pratar vi vidare! /Niklas

Sektion Berg

Sektion Berg hade styrelsemöte i Stockholm den 3/6. Fanny Hartvig, Stefan Sandberg och Pia Hansson var närvarande på mötet medan Lars-Olof Dahlström var med via Skype. Frågor som diskuterades var bl a projektanslag, framtida bergkurser samt samarbete internt SGF och externt med andra bergföreningar och bergaktörer. Fanny Hartvig utsågs till sektionsstyrelsens fortbildningsansvarig. Har du en önskan om en bergkurs som borde hållas kan förslag skickas till Fanny på fanny.hartvig@sweco.se. Vi tog även fram en arbetsplan för 2019 och en 3-årsplan för sektionens utveckling. En fokusfråga är att få fler medlemmar till styrelsen så att vi får en nationell täckning och representation från olika aktörer inom berg. Vi behöver även bli fler för att ha kraft att nå upp till vår plan för 2019 och för vår 3-årsplan. Så om du som läser detta är intresserad av att ingå i sektionsstyrelsen Berg, eller känner någon som kan vara ett lämpligt ämne, så är jag tacksam om du tar kontakt med mig på pia.hansson@tyrens.se. Njut av sommaren! /Pia

Sektion Förorenade områden

Undersökningsportalen

SGF håller på att ta fram en hemsida för att beskriva undersökningsstrategier och -metoder inom förorenade områden. Syftet är att ge en lättillgänglig sammanställning över den kunskap som finns och att bidra till att rätt strategi och metodik används vid rätt tillfälle och därmed bidra till bättre kvalitet på resultaten. Arbetsgruppen är i full gång och målet är att sidan ska lanseras vid årsskiftet 2019/2020.

Åtgärdsportalen

SGF har erhållit medel från Naturvårdsverket för att ta fram en sektion om fibersediment på Åtgärdsportalen, och SGF är även medfinansier till projektet. Fibersediment skiljer sig från vanliga minerogena förorenade sediment och det finns ett behov av att samla och lyfta fram all kunskap som finns inom området på en plats, tillgänglig för alla. Syftet med projektet är att publicera en sammanställning över det aktuella kunskapsläget för att användarna av Åtgärdsportalen ska få en ökad kunskap och förståelse för fibersedimentens egenskaper så att de undersökningar, riskbedömningar och åtgärdsmetoder som genomförs inom området baseras på aktuell kunskap och erfarenhet. Arbetsgruppen påbörjade arbetet i maj och målet är att beskrivningarna ska publiceras i januari 2020.

Certifierad provtagning i praktiken

SGF har initierat ett projekt för att säkerställa att den certifierade provtagningen genomförs enligt certifieringsordningen på ett effektivt och likartat sätt. Bakgrunden till projektet är att konsulter och laboratorier har sett ett behov av att samordna hur en certifierad provtagning genomförs i praktiken. Exempel på behov som identifierats är:

- En standard för hur *Chain of Custody* ska utföras mellan lab. och konsulter.
- En gemensam nivå för dokumentation enligt certifieringsordningen samt hur denna ska utföras och hanteras.
- En handledning kring ”lägsta-nivå” för att uppnå certifierad provtagning. Hur tolkar vi ENVIR 008?
- Lösa frågor kring kontrollprover:
 - Standard för blankprover i olika provmedier.
 - Se över möjligheten till spikade prover i olika provmedier.
 - Rengöringsblankar för olika provmedier: Hur och när?
 - Transportblankprov: När börjar provtagningen?

Projektet inleds med en förstudie som ska identifiera behovet av arbetsuppgifter (likt exemplen ovan) genom att hämta in uppgifter från aktörer i branschen, skapa en referensgrupp, uppskatta tidsåtgång och omfattning samt ta fram en projektansökan för fortsatt arbete. Arbetsgruppen i förstudien består av Leo Regazzoni (WSP), Elna Rasmusson (Sweco),

Thomas Jansson (SGF/Golder) och Erik Törner (Synlab).

Enkäten för SGFs kursutveckling

Sedan maj månad har medlemmar kunnat ge input till SGF:s kursutveckling i form av en enkät på hemsidan. Ett trettiotal svar har inkommit och bland dessa syns ett tydligt intresse för kurserna "Dimensionering KC-pelare", "Geokonstruktion" och "Släntstabilitet avancerad finjord". Enkäten ligger fortfarande på hemsidan, så det finns ännu möjlighet att göra sin röst hörd. Bland önskemålen om framtida kurser (som inte finns i SGFs utbud idag) finner vi:

- Numerisk modellering i Plaxis
- Sättningar
- Fältkurs avseende GS
- Dimensioneringsunderlag för olika typer av geokonstruktioner enligt Eurocode
- Dimensionering av jordspikning
- Dimensionering av pålplattor och grundläggning med pålar
- Regelverk för fält och labb
- Tätare intervall mellan huvudkurserna

Vi tar gärna emot tips och förslag på kursansvariga och föredragshållare – kanske just DU är intresserad av att engagera dig? Kontakta då någon i sektionsstyrelserna, eller i AG Fortbildning.

Ny arbetsgrupp Kartläggning fortbildning

En ny arbetsgrupp har sett ljuset och denna ska under året arbeta med att kartlägga behovet av fortbildning med fokus på våra yngre medlemmar. Arbetsgruppen ska ta fram förslag på fortbildningskurser inom de tre områdena berg, grundvatten och jord. Gruppen ska också prioritera kursområden, klassificera önskemål om nivå samt, inte minst, beskriva former för hur kurserna bör förpackas. Är du nyfiken på vad som är på g? Kontakta Göran Sällfors sallfors@chalmers.se. Med i arbetsgruppen är även Johan Thörn (Bergab) och Martin Bergström (Tyréns).

Stranderosion på gång

I mars beslutade styrelsen att starta en ny arbetsgrupp inom området Stranderosion. Arbetsgruppen har nu startats och håller på att forma gruppen. Alla medlemmar som har intresse av denna AG får gärna kontakta ordförande för arbetsgruppen Per Danielsson på Statens geotekniska institut (SGI) per.danielsson@swedgeo.se.

SGF Nord

SGF Nord planerade den 3 juni för en SGF-lunch i Luleå, Umeå, Sundsvall och Östersund. Dock ställdes den in på alla orter utom Umeå på grund av för lågt deltagande. Två nya luncher planeras in under hösten.

I övrigt planeras det för höstens seminarium som infaller vecka 41 eller 42 i Sundsvall. Ett samarbete tillsammans med Renare mark håller på att inarbetas i agendan.

SGF Syd

SGF Syd planerar en yngreträff torsdagen den 4 juli på Ribersborg i Malmö med grillning och brännboll. Anmälan görs till sgf.syd@gmail.com senast 20 juni. Detta är ett perfekt tillfälle att träffa branschkollegor. Glöm inte att anmäla dig!

Den årliga golftävlingen SGF Syd Open arrangeras av förra årets vinnare Toni Borg på WSP. Golftävlingen planeras på Naturligtvis Golf & Country Club i Genarp fredagen 23 augusti och inleds med lunch kl 12. För frågor kontakta Toni toni.borg@wsp.com.

SGF Väst

Den 13 juni hölls den traditionsenliga midsommarföreläsningen på Norconsults kontor i Göteborg under temat: Midsommarföreläsning 2019 på djupa grunder i lera och berg – Karlatornet. 65 medlemmar på plats och ca 30 via skype lyssnade på föredragen avseende grundläggningen och konstruktionen av nordens högsta byggnad. Föredragen från Norconsult, GEOS, VBK och ÅF presenterade de geotekniska, byggtkniska, mättekniska och bergtekniska utmaningarna och lösningarna. Väldigt spännande presentationer tvärs över kompetensområden mellan berg, geoteknik och konstruktion.

Föredragen följdes av en promenad till byggarbetsplatsen. Eftermiddagen avslutades med en sommarbuffé och livemusik av WSPs eget geoteknikband OwlWhiSPer.

Föredragen spelades in och kommer att finnas tillgängliga på SGFs väst hemsida. Även presentationerna läggs ut på hemsidan.

SGF Väst planerar preliminärt för ett platsbesök på projekt Varbergstunneln i oktober. Även en workshop avseende spontdimensionering och redovisning planeras för hösten.

SGF Öst

Förutom ett uppskattat årsmöte, som bjöd på information från SGFs olika sektioner, och ett föredrag om fältundersökningar i Rwanda så har SGF Öst under våren bjudit in till Vårutflykt till Mälarpjektet (mer om det nedan). Kommande aktiviteter som SGF Öst bjuder på är *Slussen revisited* 17/6 kl 16-18.

Planering för höstens aktiviteter pågår, bland annat kommer schemat att innefatta: studiebesök för yngre på ett spännande projekt, seminarium om grundvatten, besök och föredrag på ett labb och julföredrag.

SGF Östs vårutflykt

Traditionsenligt gick SGF Östs vårutflykt med båt i en somrig arkipelag. Årets resa gick med S/S Rödlöga över Mälarfjärdar till Mälarpjektet i Södertälje. Syftet med projektet är att förbättra sjösäkerheten och tillgängligheten i de allmänna farlederna genom Södertälje kanal till hamnarna i Västerås och Köping. Farleden upp till dessa hamnar ska fördjupas och breddas. Detta för med sig att slussen i Södertälje behöver fördjupas och breddas med pågående trafik. Kanalen i Södertälje ligger i en djup förkastningsspricka

orienterad i N-S riktning. Sprickan är djup (>20 meter) och är fylld med åsmaterial. Till det ska läggas att berggrunden är kraftigt uppkrossad och leromvandlad. För att åstadkomma en ny sluss och farled genom Södertälje behövs stödkonstruktioner för att möjliggöra fördjupning och breddning. I projektet används stödkonstruktioner såsom stålsfont, grävpålar, sekantpålar m fl. Ciceron på resan var Ulrika Hamberg, projektchef för Mälarpjektet.

Resan gick från Stadshuset i Stockholm via Kungshatt, över Björköfjärden till Södertälje. Vädret var behagligt sommarvarmt och ingen behövde gömma sig under däck. Fisksoppa serverades efter uppankring i en lämplig Mälarvik. På hela taget en mycket lyckad vårutflykt med många geotekniska utmaningar

Nytt från Branschen

SGI:s nya regeringsuppdrag

Statens geotekniska institut (SGI) ska tillsammans med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), leda en utredning om vilka särskilda riskområden för ras, skred, erosion och översvämning i Sverige som är klimatrelaterade. Utredningen ska i korthet identifiera områden i Sverige där det finns risker, beskriva de samhällsekonomiska konsekvenserna av de klimatrelaterade riskerna och rangordna riskområdena utifrån sannolikheten för och konsekvensen av att en händelse inträffar. Rapporten till regeringen ska vara klar den 31 maj 2021

Miss inte Markbyggnadsdagen

Miss inte SGI:s arrangemang Markbyggnadsdagen den 5 december i Malmö. Med den här konferensen vill SGI erbjuda ett forum för dialog och kunskapsspridning om

markens lämplighet sett ur flera perspektiv. FN har utsett just den 5 december till World Soil Day, på svenska Markens dag.

<http://www.swedgeo.se/sv/kunskapscentrum/kurser-och-seminarier/aktuella-kurser/markbyggnadsdagen-2019/>

Uppsalaåsen på riktigt

Uppsalaåsens halvmaraton eller...

”The Uppsala Esker Ridge Challenge 2019”

Den 29 augusti bjuder SGU in dig till att uppleva Uppsalaåsen på riktigt! För femte gången anordnar vi ett löparevent för oss med koppling till geologi och vattenfrågor! Uppsalaåsen erbjuder fantastisk natur, kultur och infrastruktur. 22 km löpning längs åsryggen med grundvatten under fötterna, solen i nacken och vinden i ryggen. Sträckor på 22 km, 13 respektive 9 km. Mer information kommer i slutet av augusti, men börja träna nu!

Universitet och högskola

Licentiatuppsatser på KTH

Två licentiatuppsatser har presenterats:

Den 25 april presenterade Francisco Ríos Bayona sin licentiatuppsats på ämnet ”Analytical and numerical approaches to estimate peak shear strength of rock joints”.

<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:kth:diva-248019>

Den 12 juni presenterade John Shamu sin licentiatuppsats på ämnet ”On the measurement and application of cement grout rheological properties”.

<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn%3Anbn%3Ase%3Aakth%3Adiva-251745>

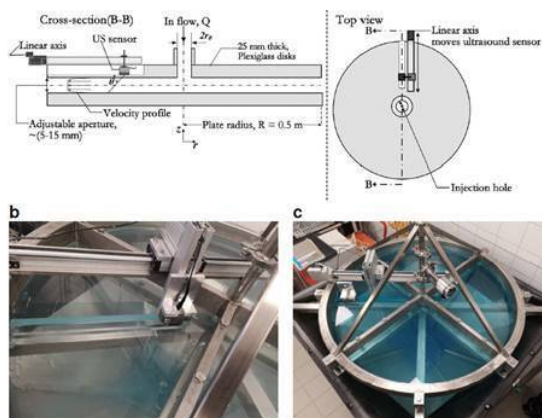

Figure 3.5: (a) schematic of the linear axis setup (b) image showing ultrasound sensor in slot (c) top view image of spoke frame and radial model

Internationellt

ISSMGE Bulletin

De senaste numren av ISSMGE Bulletin finns tillgängliga här:

<https://www.issmge.org/publications/issmge-bulletin/vol-13-issue-2-april-2019>

ISSMGE Webinars

Här hittar du webinarier som ISSMGE spelat in: [ISSMGE webinars](#)

ISSMGE TC 304 RISK

Ett fysiskt möte hölls i ISSMGE:s Technical committee TC 304 Risk. Från SGF deltog Lars Olsson och Johan Spross. Johan Spross är för om juni i år en nominated member (medlem med rösträtt) i kommittén.

IAEG

På IAEG:s hemsida finns mycket information om kommande konferenser med fokus på bergrelaterade frågeställningar. Besök gärna: https://www.iaeg.info/events/category/congresses/list/?tribe_paged=2&tribe_event_display=list

ICASP 13 i Seoul

Sista veckan i maj hölls ICASP 13 i Seoul. ICASP står för International Conference on Applications of Statistics and Probability in Civil Engineering. Där samlas företrädare för olika fack, inklusive geotekniker. Från svensk geoteknisk sida fanns bidrag från KTH, om tillämpning av subset simulation vid designen av ett vätgaslager i berg. Alla artiklar i proceedings kan laddas ner från <http://s-space.snu.ac.kr/handle/10371/142934>

ISGSR 2019 i Taipei

ICASP konferenserna hålls vart fjärde år. I väntan på nästa (i Dublin) rekommenderas International Symposium on Geotechnical Safety and Risk (ISGSR) som hålls vartannat år. De är mindre och inriktade på geoteknik. Nästa (ISGSR 2019) hålls i Taipei i december, <http://www.isgsr2019.org>

Geotec Hanoi

The 4th International Conference on Geotechnics for Sustainable Infrastructure Development äger rum 28-29 november 2019. Mer info <https://geotechn.vn/>

Publikationer

Notat 1:2019

Det är ofta vanligt med rörelser hos konstruktioner vid markbyggnadsprojekt, både närliggande byggnader och sådana konstruktioner

som ingår i projektet, exempelvis sponter. Många byggen görs i känsliga områden, t ex tätorter. Effektiva metoder för övervakning och bra skadekriterier blir därför viktiga. Inom arbetsgruppen Risk har man genomfört en förstudie för att titta på möjligheten att använda bildbaserade metoder för övervakning av rörelser i stället för traditionella mätmetoder. Bildbaserade metoder är under stark utveckling och har idag stora möjligheter genom att man kan använda vanliga kameror och att det finns programvara för utvärderingen. Förstudien rapporteras i SGF Notat 1:2019: "Bildbaserad metod för mätning och övervakning av rörelser hos konstruktioner vid geotekniska projekt. Förstudie". I studien ingår:

- Översyn av skadekriterier för differentialrörelser i byggnader
- Beskrivning av bildbaserade metoder lämpade för geo-tillämpningar
- Beskrivning av tillämpningsområden för metoderna

samt en referenslista. Notatet finns under SGF Publikationer på hemsidan.

Kommande kurser, seminarier, workshops – läs mer på www.sgf.net

Passa på att planera in spännande kurser i kalendern till hösten innan sommar och semester tar vid.

[Se hela kursutbudet på SGF:s hemsida under fortbildning.](#)

SGFs Riskbedömningskurs som går den 19-20 november är fulltecknad, men vill du förkovra dig inom ämnet risker i höst så arrangerar Nätverket Renare Mark ett seminarium på temat riskvärdering i Umeå den 28 november, [läs mer här](#)

SGF kurser 2019 – justeringar och tillkommande kurser kan förekomma

Kursutbud:

Webbkurs	SGF:s kurs i arbetsmiljö vid arbete i förorenade områden (Extern länk)
21-22 jan	Certifiering av provtagare allmän grundkurs (Fulltecknad)
6-7 maj	CPT 1-2 dagar (Fulltecknad)
6-8 maj	CPT 1-3 dagar
6-9 maj	Miljötekniska markundersökningar (Fulltecknad)
13-16 maj	Certifiering provtagare, jord och grundvatten (Fulltecknad)
20-22 maj	Certifiering av provtagare, ytvatten och sediment
23-24 sep	Certifiering av provtagare allmän grundkurs (Fulltecknad)
30 sep-1 okt	JB-sondering
7-10 okt	Miljötekniska markundersökningar
11-13 nov	Huvudkurs Fältgeoteknik del 1 (Fulltecknad)
19-20 nov	Riskbedömning (Fulltecknad)
nov	Inklinometer

Kurser under:

[Höstveckan](#)

14-17 okt	Certifiering provtagare, jord och grundvatten
14 okt	Geoteknik för alla
15 okt	Grundläggande hydrogeologi
16 okt	Fördjupad hydrogeologi
16-17 okt	Planering och projektering av efterbehandlingsåtgärder
17 okt	Geologisk historia och jordartskänedom

Seminarier, Workshops och Studiebesök

Information läggs löpande ut på hemsidan.

Konferenser

2019-09-1/6 ECSMGE, Reykjavik

2019-09-26/27 EYGEC, Turkiet

2019-12-11/13 ISGSR 2019, Tapei

För mer information om ISSMGE konferenser eller konferenser de stödjer, besök

<https://www.issmge.org/events>

Om Nyhetsbrevet

SGF:s nyhetsbrev ger dig som geotekniker, ingenjörsgelog, hydrogeolog och miljögeotekniker ett axplock av nyheter som på ett eller annat sätt berör ditt arbete. I varje nyhetsbrev informerar vi om SGF:s kommande kurser/seminarier, nya SGF publikationer, och aktuellt inom föreningen. Detta kompletteras med nyheter från branschen (nationellt och internationellt), högskolor/universitet samt dagsaktuella frågor. Understruken text är länkad till hemsidor där du kan läsa mer. Frågor och bidrag till kommande Nyhetsbrev mailas till info@sgf.net. Inskickade bidrag kommer att beaktas, men SGF förbehåller sig rätten att gallra bland materialet samt formulera om text. Märk e-posten Nyhetsbrev.